

Gdybyśmy cały świat przemierzyli w poszukiwaniu piękna, nie znajdziemy go nigdzie, jeżeli nie nosimy go w sobie

Ralph Waldo Emerson

Rok 2007 r.
Numer 2

EGZEMPLARZ
BEZPŁATNY

RAJSKA DOLINA

BIULETYN BIEBRZAŃSKI

LIPSK CZERWIEC 2007

W Polsce żyje około 5,5 miliona osób niepełnosprawnych, zdecydowana większość z nich utrzymuje się głównie ze świadczeń społecznych czyli: rent, emerytur... cd str 8

Sanktuarium na kresach

Z kart historii wiadomym jest, że pod koniec XVI wieku zaistniała konieczność nowego szlaku komunikacyjnego z Korony do Wielkiego Królestwa Litewskiego i Prus Książęcych. Drogi terenowe były bardzo ciężkie do przebycia, szczególnie w okresie wiosennych roztopów... cd str 4

W dniu 10 czerwca 2007r. W Sali Senackiej Urzędu Stanu Cywilnego w Lipsku odbyła się wystawa wyrobów z gliny i wikliny wykonanych w ramach Wiosennych Warsztatów Rękodzieła Ludowego... cd str 13

W tym numerze:

<i>„Okno na świat”</i>	3
<i>Sanktuarium na kresach</i>	4-7
<i>Pomoc osobom niepełnosprawnym</i>	8-9
<i>Twórczość ludowa Lipska</i>	10-12
<i>Wystawa rękodzieła</i>	13
<i>Kącik słodkości</i>	14
<i>Galeria zdjęć</i>	15

Twórczość ludowa Lipska

Początki działań kulturalnych w mieście organizuje się wraz z odzyskaniem niepodległości i powstaniem przy parafii Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży w 1923 r.... cd str 10

„Okno na świat” to projekt skierowany do osób niepełnosprawnych, którego celem było przeszkolenie w zakresie podstaw informatyki... cd. str 3

RAJSKA DOLINA

BIULETYN BIEBRZAŃSKI

LIPSK

REDAKCJA:

IZABELA ADAMOWICZ
BOGUSŁAWA WNOROWSKA
JOLANTA MARCINKIEWICZ

WYDAWCA:

STOWARZYSZENIE INICJATYW SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH

IM. KRÓLA ZYGMUNTA AUGUSTA W AUGUSTOWIE

UL. RYNEK ZYGMUNTA AUGUSTA 27

16-300 AUGUSTÓW

TEL. (087) 643 01 00, E-MAIL: SISG@SISG.ORG.PL

WWW.SISG.ORG.PL

NAKLAD: 300 EGZ.

Publikacja powstała w ramach projektu współorganizowanego przez Fundację Biebrzańską w ramach Pilotażowego Programu LEADER + Schemat II

GALERIA ZDJEĆ

Zdjęcia z zakończenie realizacji trzech projektów organizowanych przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych im. Króla Zygmunta Augusta w Augustowie przy współorganizacji Fundacji Biebrzańskiej ze środków Unii Europejskiej i Programu LEADER +.

Rozwiązaniem krzyżówki z poprzedniego numeru pisma jest hasło –sklejka Zwycięzcą prawidłowo rozwiązanej krzyżówki została Pani Beata Biedul z Lipska. Nagroda zostanie dostarczona droga pocztową. GRATULUJEMY WYGRANEJ!!!

Kącik słodkości

Toffi

Składniki:

Ciasto:

50 dag mąki
2 jajka
½ szklanki cukru pudru
2 łyżki prawdziwego miodu
½ kostki margaryny
1 łyżeczka sody oczyszczonej
cukier waniliowy

Krem śmietankowy:

1 litr śmietany 36%
3 łyżki żelatyny
½ szklanki cukru pudru

Polewa:

puszka mleka skondensowanego
słodzonego
płatki migdałowe

Składniki:

BISKOPT

1,5 szklanki mąki
1,5 szklanki cukru pudru
8 jajek
1 łyżeczka proszku do pieczenia

KREM

½ litra mleka
2 łyżki mąki
2 łyżki budyniu śmietankowego
2/3 szklanki cukru pudru
1 masło extra
truskawki
3 galaretki truskawkowe

Ciasto z truskawkami

Składniki:

CIASTO MIODOWE

30 dag mąki
1 jajko
1 łyżeczka sody
2 łyżki miodu
½ kostki margaryny
½ szklanki cukru
2 łyżki mleka

CIASTO BISKOPTOWE

3 jajka
3 łyżki mąki
3 łyżki cukru
3 łyżki wody

MASA

½ litra mleka
1 łyżka mąki pszennej z czubkiem
1 łyżka mąki ziemniaczanej
½ szklanki cukru
2 cukry waniliowe
1 masło

Placek królewski

Do mąki dodać jajka, cukier puder, miód, miękką margarynę, sodę oczyszczoną i cukier waniliowy. Wyrobić ciasto i podzielić na dwie części. Każdą część upiec osobno w prostokątnej formie o wymiarach 25 na 36 cm. Piec około 12 minut w temperaturze 180 °C. Wyjąć z formy jeszcze ciepłe ciasto. Te dwa placki upiec dzień wcześniej.

Żelatynę rozpuścić w 1/3 szklanki gorącej wody i ostudzić. Schłodzoną śmietanę ubić z cukrem pudrem. Następnie dodać żelatynę i wymieszać.

Na jedną część kruchego ciasta wyłożyć krem śmietankowy i przykryć go drugą częścią ciasta.

Puszkę mleka skondensowanego włożyć do garnka z wodą i gotować 3 godziny (należy pamiętać, aby woda nie wyparowała). Po około 15 minutach puszkę otworzyć i karmel wyłożyć na wierzch ciasta, a następnie posypać płatkami migdałów. Włożyć do lodówki na 24 godziny.

Żółtka utrzeć z cukrem pudrem, dodać ubitą pianę. Następnie po trochu dodawać lekko wymieszaną z proszkiem do pieczenia, lekko wymieszać. Wylać na blachę wyłożoną papierem do pieczenia.

Z mleka, mąki i budyniu śmietankowego ugotować krem. Wystudzić. Masło utrzeć z cukrem pudrem i po trochu dodawać do kremu. Krem utrzeć na puszystą masę.

Na wystudzony biskopt wyłożyć krem, ułożyć truskawki i zalać tężejącą galaretką truskawkową.

Uwaga! 3 galaretki truskawkowe na 1 litr wody.

Połączyć wszystkie składniki i zrobić 2 placki. Piec każdy oddzielnie po 15 minut w 170 stopniach C.

Jajka, mąkę, cukier i wodę utrzeć na gładką masę. Piec 25 - 30 minut w 180 stopniach C.

Zagotować mleko, masło i cukier. Dodać rozrobioną mleką mąkę.

Gorącą masą polać ciasto. Ciasto miodowe / masa / biskopt / masa / ciasto miodowe. Można posypać cukrem pudrem

OKNO NA ŚWIAT

„Okno na świat” tak brzmi nazwa projektu, którego celem było przeszkolenie w zakresie podstaw informatyki osób niepełnosprawnych z gminy Lipsk. Każdy uczestnik odbył 50-cio godzinne szkolenie z zakresu podstawowej obsługi komputera i Internetu poprzez tworzenie prostych grafik, pisanie i formatowanie tekstu oraz poszukiwanie informacji w Internecie i obsługę poczty elektronicznej. W czasie trwania warsztatów każdy uczestnik był nauczany indywidualnie, przez co na koniec zajęć było widać efekty ciężkiej pracy każdego uczestnika. Nawet osoby które na początku nie potrafiły obsługiwać myszki, na koniec warsztatów ujarzmili to „dzikie zwierzę” i biegle poruszali się po okienkach programowych. Jako instruktor tego kursu, jestem dumna z postępów każdego uczestnika i mam nadzieję, że ich przygoda z komputerem nie skończy się na tym etapie i zechcą dalej poznawać wiedzę informatyczną. Dzięki pracy z komputerem, uczestnicy warsztatów mogli poznać nie tylko podstawy działania komputera i Internetu, ale też poprawić swoją koordynację wzrokowo-ruchową.

Dnia 14 czerwca 2007 roku, w pobliżu basenu w Lipsku odbyło się ognisko pożegnalne dla uczestników dwóch kursów jakie odbyły się ostatnio w tym mieście tj. Wiosennych Warsztatów Rękodzieła Ludowego i Szkolenia Komputerowego. Podczas spotkania pożegnalnego wszyscy uczestnicy kursu komputerowego otrzymali dyplomy, które uwieczniły dwumiesięczną naukę.

W imieniu wszystkich uczestników chciałabym serdecznie podziękować osobom, które przyczyniły się do tego, aby takie warsztaty mogły się odbyć, a więc, wolontariuszom: Joli, Izie, Bogusi i Czarkowi oraz Panu Jerzemu Krysztopikowi - dyrektorowi Zespołu Szkół w Lipsku za życzliwość i udzielenie pracowni komputerowej. Warsztaty przeprowadzone przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych w Augustowie były współorganizowane przez Fundację Biebrzańską w ramach Pilotażowego Programu LEADER + Schemat II. Do zobaczenia na kolejnych warsztatach.

Ag

SANKTUARIUM

Z kart historii wiadomym jest, że pod koniec XVI wieku zaistniała konieczność utworzenia nowego szlaku komunikacyjnego z Korony do Wielkiego Królestwa Litewskiego i Prus Książęcych. Drogi terenowe były bardzo ciężkie do przebycia, szczególnie w okresie wiosennych roztopów.

Zwrócono więc uwagę na szlak wodny z Mazowsza poprzez Narew i Biebrzę. Wysoki grąd położony wśród rozlewisk rzeki Biebrzy, został wytypowany przez Króla Polski Stefana Batorego do założenia nowego miasta. W dniu Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny 8 grudnia 1580 roku w Grodnie został wystawiony przywilej lokacyjny uprawniający do założenia miasta. Nadano nowemu miastu Lipsk prawa magdeburskie i herb przedstawiający łódź z rozpiętym żaglem.

W przywileju lokacyjnym jest mowa, że król sam wybrał miejsce do założenia miasta i wysłał swego sekretarza Stanisława Łukomskiego do wytyczenia granic nowej osady. Teren pod nowe miasto podzielono na 52 kwatery, każda po 6 morgów litewskich.

Cechą charakterystyczną Lipska jest fakt, iż podział terytorialny utrzymał się do dziś są szerokie ulice, równoległe w równych odstępach, zawsze przecinające się pod kątem prostym. W środku miasta jest rynek z tamtych lat. Wśród 17 ulic pozostały stare nazwy: Rybacka, Grodzieńska, Leśna, Zakościelna, a do ulicy Królewskiej dodano Stefana Batorego. W świadomości starszych mieszkańców utarły się nazwy starych ulic: ul. Zabłotnia, Stara, Zagumienna.

W 1582 roku Król Stefan Batory powołał parafię rzymsko-katolicką i ze swych funduszy pobudował drewniany kościół pod wezwaniem „Znalezienia Krzyża Świętego”. Usytuowany w południowej części miasta, u zbiegu ulic Królewskiej i Rybackiej. Po przeciwnej stronie ulicy Królewskiej (od strony wschodniej) została pobudowana cerkiew greko-katolicka.

Nowo założone miasto szybko się rozbudowywało. Z terenów Mazowsza przybywali Polacy, od strony Grodna napływali chłopcy ruscy i litewscy. Zapewne byli to potomkowie Jaćwingów wracających na stare ziemie praocjów. Zaczątkiem trwałego osadnictwa było zasiedlanie osoczników, czyli służby królewskiej stanowiącej prawo tego regionu.

Król Stefan Batory

Wystawa Rękodzieła

W dniu 10 czerwca 2007r. w Sali Senackiej Urzędu Stanu Cywilnego w Lipsku odbyła się wystawa dzieł z gliny i wikliny wykonanych podczas trwania Wiosennych Warsztatów Rękodzieła Ludowego, które miały miejsce w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Lipsku w okresie 28.05-08.06.2007 r. Zajęcia odbywały się w ramach projektu przeprowadzonego przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych im. Króla Zygmunta Augusta w Augustowie i współorganizowanego przez

Fundacją Biebrzańską w ramach Pilotażowego Programu LEADER + Schemat II.

Na wystawie znajdowały się eksponaty z gliny, które zostały wypalone w piecu neolitycznym (ziemnym) i w piecu elektrycznym oraz eksponaty wykonane z wikliny. Mieszkańcy gminy Lipsk mieli możliwość obejrzenia wystawy oraz degustacji wypieków zrobionych przez uczestniczki warsztatów: Zofię Sztukowska, Krystynę Cieśluk i Bogusławę Wnorowską. Wystawa cieszyła się dużym zainteresowaniem mieszkańców. Niejednokrotnie pytano o cenę eksponatów, ale niestety nie były one na sprzedaż. Wiosenne Warsztaty Rękodzieła Ludowego cieszyły się dużym zainteresowaniem. Zorganizowana wystawa dała świadectwo zdolności uczestników warsztatów i zachęciła kolejne osoby do brania udziału w podobnych zajęciach w przyszłości.

W bibliotece publicznej funkcjonuje kawiarenka internetowa, biblioteka otwarta jest każdego dnia oprócz niedziel.

Pracownia Architektury Żywej prowadzi świetlicę „Świronek”, pracownię pisankarką, tam znajdują się sale z ekspozycjami muzealiów regionalnych. W Muzeum Lipskiej Pisanki ma swoją siedzibę Koło Twórców Ludowych liczące ok. 20 osób.

Oprócz tego w Lipsku działa orkiestra dęta Ochotniczej Straży Pożarnej, chór szkolny i kółko taneczne oraz 3 grupy teatralne przy ZSS, schola i chór parafialny, sekcje sportowe Ludowo Uczniowskiego Klubu Sportowego – LUKS Biebrza.

W chwili obecnej działa wiele grup młodzieżowych podtrzymujących tradycje ludowe naszego regionu. Działa grupa obrzędowa przy ośrodku kultury, zespół taneczny z repertu-
 arem tańców narodowych przy szkole podstawowej, młodzieżowa grupa śpiewacza przy Pracowni Architektury Żywej w Muzeum Regionalnym w Lipsku.

Muzeum to istnieje od 1973 r. Bezpośrednim organizatorem tegoż była miłośniczka tradycji ziemi lipskiej Krystyna Cieśluk. W muzeum można do dziś obejrzeć eksponaty związane z historią tej ziemi, codziennym życiem jej mieszkańców a od 27 maja 2007 r. można również obejrzeć ekspozycje Muzeum Pisanki Lipskiej. Tam też można skorzystać z pokazów wykonywania pisanek.

W Lipsku prężnie działa Towarzystwo Przyjaciół Lipska, Koło Twórców Ludowych, Stowarzyszenie Twórców Ludowych Oddział Suwalski z siedzibą w Lipsku. Przez kilka lat były prowadzone warsztaty w Miejsko Gminnym Ośrodku Kultury w Lipsku, m.in. wyroby ze słomy z wikliny, hafty, koronki dla młodzieży niepracującej. W czerwcu br. prowadzone były warsztaty z wikliny oraz ceramiki artystycznej z gliny. Zainteresowanie było duże. Cieszymy się z nowych technik artystycznych.

Przez kilka lat były prowadzone warsztaty w Miejsko Gminnym Ośrodku Kultury w Lipsku, m.in. wyroby ze słomy z wikliny, hafty, koronki dla młodzieży niepracującej. W czerwcu br. prowadzone były warsztaty z wikliny oraz ceramiki artystycznej z gliny. Zainteresowanie było duże. Cieszymy się z nowych technik artystycznych.

Przez kilka lat były prowadzone warsztaty w Miejsko Gminnym Ośrodku Kultury w Lipsku, m.in. wyroby ze słomy z wikliny, hafty, koronki dla młodzieży niepracującej. W czerwcu br. prowadzone były warsztaty z wikliny oraz ceramiki artystycznej z gliny. Zainteresowanie było duże. Cieszymy się z nowych technik artystycznych.

Przez kilka lat były prowadzone warsztaty w Miejsko Gminnym Ośrodku Kultury w Lipsku, m.in. wyroby ze słomy z wikliny, hafty, koronki dla młodzieży niepracującej. W czerwcu br. prowadzone były warsztaty z wikliny oraz ceramiki artystycznej z gliny. Zainteresowanie było duże. Cieszymy się z nowych technik artystycznych.

Górnika Dorena

Krystyna Cieśluk
 Twórcza Ludowy Ziemi Biebrzańskiej

NA KRESACH

Pod koniec XVI wieku na tym terenie zakładane były wsie jak i dwory szlacheckie jak Bartniki, Lipszczany, Ponarlica, Bohaterowicze.

Pod koniec XVI wieku kościół prawosławny na wschodzie przechodził kryzys, doszło bowiem do rozłamu wewnętrznego. Część wyznawców prawosławia odłączyła się uznając za zwierzchnika Ojca Świętego - biskupa Rzymu. Oni to unikając prześladowań, opuszczali ziemie ojców i zasiedlali tereny na zachód od Niemna, czyli kresy wschodnie Rzeczypospolitej. Tu mieli zagwarantowane bezpieczeństwo i dlatego zakładali nowe wsie: Kurianowicze, Sołonieje, Rygołówka. Powstawały też liczne cerkwie unickie, w Hołynce, Rygałówce, Perstuniu, Skieblewie.

Jak głosi legenda, wśród napływającej ludności ze wschodu do wsi Skieblewo z Litwy Kowieńskiej przybył kwestorz bazylianin, który na cmentarzu przy cerkwi unickiej we wsi Skieblewo na uroczysku Góra Zamkowa zauważył rzeźbioną figurkę Chrystusa, którą chciał otrzymać, a za rok miał przynieść obraz Matki Bożej malowany na desce z drzewa lipowego, zwany ikoną. Praojcowie ze wsi Skieblewo wyrazili na to zgodę, zaś kwestorz z zakonu bazylianów dotrzymał słowa i dostarczył obraz Matki Bożej, który być może od zakonnika został nazwany Obrazem Matki Bożej Bazylianiki.

Jak głosi legenda we wsi Skieblewo w uroczysku „Góra Zamkowa” stał dwór i cerkiew unicka. W czasie trwającej zarazy- „morowe powietrze”- zginęło 3/5 mieszkańców wsi, tak że nie było komu grzebać zmarłych. Pozostali mieszkańcy (ok. 20 osób) wzięli ze sobą Obraz Matki Bożej Bazylianiki i przybyli do Lipska. Nasi praojcowie przyjęli ich i zostali włączeni do grona parafii unickiej w Lipsku. Morowe powietrze nie ominęło również miasteczka Lipsk. Na cmentarzu przy kościele ufundowanym przez króla Stefana Batorego był cmentarz grzebalny, a na nim doły z wapnem palonym, w których grzebano zmarłych w wyniku epidemii. W czasie prac niwelacyjnych natrafiono na doły z wapnem i kości ludzkie. Był to rok 1990.

Łaskami stynacy Obraz Matki Bożej Bazylianiki w Lipsku

SANKTUARIUM NA KRESACH

Do Matki Bożej Bazylianki zanoszono prośby o oddalenie zarazy. Jako wotum wdzięczności u zbiegu ulic Grodzieńskiej i Pustej został postawiony krzyż wykonany przez mężczyzn w ciągu nocy od zachodu do wschodu słońca. Kobiety w tym samym czasie wytknęły surowe, lniane płótno (ręczniki), którym wysłano dół i owinięto krzyż splotem. Zaraza została oddalona. Za oddalenie zarazy (morowe powietrze) wdzięczni parafianie sprawili do Obrazu Matki Bożej srebrną suknię z drogiego kruszcu. Upamiętniono to wydarzenie i zapisano na certyfikacie w języku starocerkiewnym: „Święte prawosławie w dowód wdzięczności za ocalenie od zarazy. Ofiaruję Matce Bożej tę sukienkę. 25 marzec 1825 rok.”

Wśród licznych tragedii jakie nawiedziły Lipsk na przestrzeni wieków wymienić można liczne wojny, powstania narodowo-wyzwoleńcze tak jak powstanie styczniowe w 1863 roku, które zostało stłumione, a tereny wschodnie wraz z Lipskiem dostały się do zaboru carskiego. Car będąc

zwierzchnikiem państwa jak i kościoła prawosławnego ukazem z dnia 2 marca 1875 roku skasował parafie unickie na terenie zaborów. Kościół rzymsko-katolicki w Lipsku został zamknięty i rozebrany, wiernych zaś przyłączono do sąsiednich parafii; Krasnybór, Studzieniczna, Teolin, Adamowice. Po skasowaniu parafii unickiej została wybudowana cerkiew prawosławna i oddana do użytku w 1879 roku i służyła do 1908 r., do której został przeniesiony Obraz Matki Bożej Bazylianki. Władze kościoła prawosławnego sądziły, że za Obrazem Matki Bożej do cerkwi pójda Jej czciciele. Lecz nasi praojcowie nie zmienili wiary ojców. Zanosili gorące prośby do Matki Bożej Bazylianki i często byli wysłuchiwni.

Roman Sztukowski

Obecnie w Lipsku działa: Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury, Biblioteka Publiczna, Pracownia Architektury Żywej z siedzibą w Muzeum Regionalnym. W ofercie MGOK są następujące działania:

- Zespół Regionalny „Lipsk” – 13 osób w wieku od 40 – 80 lat – spotkania 2 x tygodniowo,
- Grupa Teakwondo – zajęcia z gimnastyki ogólnorozwojowej z elementami sztuki walk Teakwondo – 15 dzieci w wieku od 9 do 12 lat z Lipska – 1 spotkanie co dwa tygodnie,
- Zajęcia w świetlicy prowadzonej przy M-GOK – ok. 50 dzieci w wieku 10-14 lat z terenu gminy Lipsk, w większości są to dzieci dojeżdżające do Zespołu Szkół Samorządowych w Lipsku. W świetlicy prowadzone są zajęcia zakresu: plastyki, ekologii, rękodzieła ludowego, muzyki, Klub Młodego Odkrywcy, zajęcia kulinarne. W sumie jest to 5 spotkań tygodniowo, każde po 3 godz.,
- Zespół wokalny instrumentalny – 7 dzieci w wieku 11- 16 lat z Lipska. Zajęcia prowadzone są 1 x tygodniowo po 3 godz.,
- Grupa uczestnicząca w zajęciach aerobiku – ok. 25 kobiet w wieku 18-65 lat, 2 razy tygodniowo po 1 godz.,
- Grupa językowa – zajęcia z jęz. angielskiego grupa liczy ok. 10 osób i spotyka się 2 razy w tygodniu po 1 godz.,
- Przy M-GOK działa Nieformalna Grupa Kobiet „Lipszczanki” – ok. 20 kobiet w

Autorka artykułu podczas pracy na kole garmcarskim

w wieku 25-50 lat, które realizują swoje projekty np. były organizatorkami szkolenia agroturystycznego, warsztatów pisankarskich i warsztatów kulinarnych z zakresu kuchni regionalnej.

- M-GOK prowadzi również wypożyczalnie kajaków, wynajem sal na uroczystości rodzinne, jest organizatorem imprez kulturalnych i wydawcą lokalnej gazety samorządowej „Echo Lipska”.

TWÓRCZOŚĆ LUDOWA LIPSKA

Lipsk to miasteczko na Podlasiu, położone nad rzeką Biebrzą, na obrzeżu Puszczy Augustowskiej, w niewielkiej odległości od granicy z Białorusią. Pierwsze wzmianki historyczne o Lipsku pochodzą z 1533 r. W 1580 r. król Stefan Batory nadał prawa miejskie magdeburskie i herb dla Lipska - łódź z żaglem. W planach króla miasto miało pełnić rolę ważnego portu rzecznej Biebrzy na trasie handlowym łączącym Grodno z Mazowszem. Zniszczone w poł. XVII w. przez Szwedów, podupadło, nie odzyskując swojej świetności. Za liczny udział mieszkańców Lipska w powstaniach narodowych zostały miastu odebrane prawa miejskie w 1867 r., które staraniem Towarzystwa Przyjaciół Lipska zostały odzyskane dopiero w 1983 r.

Współczesny Lipsk jest siedzibą gminy i liczy ok. 2.800 mieszkańców. Atrakcyjne położenie miasta sprzyja rozwojowi turystyki. Miejscowość znana jest w Polsce szczególnie ze względu na bogate tradycje ludowe zachowane wśród jej mieszkańców.

Początki działań kulturalnych w mieście organizuje się wraz z odzyskaniem niepodległości i powstaniem przy parafii Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży w 1923 r. Kulturę na tej ziemi szerzyli przeważnie nauczyciele i duchowni. Jeszcze przed II wojną światową została zorganizowana przez ks. Antoniego Kuklewicza grupa orkiestry dętej i grupa Teatru Ludowego składająca się z osób dorosłych. Teatr znany był ze swoich spektakli w pobliskich miasteczkach a nawet w Grodnie. W latach 1919-25 mieszkańcy usypali piękny duży Kopiec Wolności przy szkole na znak odzyskanej wolności. Rozkwit kultury nastąpił po II wojnie światowej. Powstały liczne organizacje młodzieżowe, stowarzyszenia i organizacje, m.in. Koło Gospodyń Wiejskich, Spółdzielcze Kółko Rolnicze, Związek Młodzieży Wiejskiej, Związek Harcerstwa Polskiego. Każdy kurs (kulinarny, szycia, haftowania, urządzania pięknych ogródków kwiatowych) mobilizował mieszkańców Lipska do aktywnej pracy. Młodzież widząc zaangażowanie osób starszych sama włączała się do wspólnej pracy na rzecz rozwoju swego miasta. Wybudowano nową, piękną szkołę, nowoczesny Ośrodek Zdrowia, kinoteatr, zakład Unitra Unitech produkującą części do telewizorów, powstała Spółdzielnia Usług Rolniczych, która zasłynęła w Polsce z produkcji kopaczek do ziemniaków. To tylko niektóre zakłady pracy działające w Lipsku w latach 70 i 80-tych.

W latach 70-tych działała w Lipsku świetlica wiejska, która z czasem przekształcała się w Gminny Ośrodek Kultury (obecnie Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury). W 1973 r. utworzono Zespół Regionalny „Lipsk” - działający do chwili obecnej, który dzięki najstarszym mieszkańcom Lipska przekazującym dawne zwyczaje i tradycje ludowe zasłynął na terenie województwa a nawet kraju uzyskując wysokie nagrody na przeglądach i konkursach. W 1968 r. przy szkole podstawowej powstał chór szkolny, który jest wielokrotnym laureatem brązowego, srebrnego i złotego Kamertonu na Ogólnopolskich Przeglądach Chórów Szkolnych w Bydgoszczy.

Wspomnienia z lat dziecięcych

Roman Sztukowski
Twórca Ludowy Ziemi
Biebrzańskiej,
autor wspomnień,
na zdjęciu jako uczestnik
Warsztatów Rękodziela
Ludowego w Lipsku

Jak pamięcią sięgam do dzieciennych lat
Przypominam często zdarzenia i wiele dat
To tragiczne smutne i bolesne daty
Mimo, że to było przez wielu już laty
W tej grupie ludzi i ja się znalazłem
Chociaż nigdzie sam nie włazłem
Nigdzie sam nie wychodziłem tylko raczkowałem
Tych tragicznych dni ja nie zapamiętałem
Miałem roczek życia i bezwładną rękę
To pamiętka wojny i przez życia mękę
Czas płynął szybko rany się zablizniały
Rodzice powoli gospodarstwo ulepszały
Pierwsza moja praca to pasanie gąsiąt
Stopniowo uczono do wypasu jagniąt
Nie zawsze się tak składało aby dobrze było.
Psy rozszarpali owcę to się nie ukryło
Przyszły lata szkolne, nowe obowiązki
Roboty przybyło teraz już z nawiązką
Kiedy byłem starszy pastem z dziadkiem krowy
Uczyłem się i poznawałem zwierzęce normy
Przy pasieniu krówek, bąki dokuczały
Komary kąsały, wiele też krwi wypijały
Wiele też poznałem uroczysk i grądów
Miejsc nie dostępnych dla nieznanych osób
Były to kryjówki, gdzie partyzant się ukrywał
Których to okupant bandami nazywał
Dziadek opowiadał ciekawie i wiele
Jakie były tradycje i jakie wesele
Słuchałem ja pilnie, nie wiedziałem tego,
Ze się to w życiu przyda do czegoś dobrego
Opowiadał wiele jak wspaniały kościół budowali
Ile trudu jak ludzie ciężko pracowali
Wiele mówił legend, nie wszystkie zostały
Część z mojej pamięci one uleciały
Ludzie starsi nie żyją, ziemia ich przykryła
Lęk tajemnice w grobach na wieki ukryła
Jak pisałem książkę o Dziejach Lipska
Wiele legend i tajemnic mi znanych pisałem
Co mamy w pamięci, spiszmy na karteczki
Zapewne kiedyś przeczytają to nasze dziecieczki

Roman Sztukowski

POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

W Polsce żyje około 5,5 miliona osób niepełnosprawnych. Zdecydowana większość z nich utrzymuje się głównie ze świadczeń społecznych czyli: rent, emerytur i zasiłków, część natomiast z pracy. Istnieje grupa osób niepełnosprawnych i ich rodzin, która nie korzysta z pomocy z zewnątrz, ponieważ nie wie, do kogo zwrócić się o pomoc. Są w naszym kraju organizacje, instytucje, które udzielają pomocy finansowej, porad w zakresie niepełnosprawności. Wśród nich są m.in. **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR)**, **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS)**, **Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)**. Zadaniem powyższych instytucji jest udzielenie pomocy społecznej dzieciom, rodzinom, osobom starym, chorym i niepełnosprawnym. W zależności od stopnia niepełnosprawności, można z PFRON-u uzyskać dofinansowanie na potrzebny sprzęt do rehabilitacji (rowery, piłki rehabilitacyjne, sprzęt do ćwiczeń, komputer), oraz dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, czy też do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym, samotnym i chorym, które wymagają pomocy od innych, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić, przysługują świadczenia usług opiekuńczych, które mogą obejmować zakres codziennych obowiązków (sprzątanie, gotowanie, robienie zakupów, załatwianie spraw w urzędach, mycie, ubieranie) oraz świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych tj. rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu zgodnie z zaleceniami lekarza. O pomoc taką należy ubiegać się w ośrodku pomocy społecznej w miejscu zamieszkania. Zgłaszając się należy mieć wymagane zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia, uzasadniające chęć korzystania z zakresu usług opiekuńczych. Jeżeli dochód na jedną osobę w rodzinie nie przekroczy 315 zł, nie ponosi się wówczas żadnych opłat za korzystanie z usługi. Warunkiem uzyskania świadczenia jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego przez ośrodek pomocy społecznej, którego celem jest ocena sytuacji osoby ubiegającej się o pomoc.

Osoba niepełnosprawna posiadająca aktualne orzeczenie o niepełnosprawności ma prawo do ulgi na przejazdy komunikacją kolejową i autobusową, w wysokości 78 %. Oprócz tego, z tej ulgi może skorzystać jeden z rodziców lub opiekun towarzyszący dzieciom lub młodzieży niepełnosprawnej.

Osoba niepełnosprawna ma również możliwość ubiegania się w instytucji Zarządu Dróg Miejskich o wyznaczenie miejsca postojowego (parkingu). Warunkiem przyznania jest możliwość prowadzenia samochodu przez osobę składającą wniosek.

Osoby wobec których orzeczono znaczny stopień niepełnosprawności, mają możliwość zwolnienia z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych. Można to uzyskać na podstawie dokumentu jakim jest orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

Kolejnym udogodnieniem dla tych osób są warsztaty terapii zajęciowej, które umożliwiają rehabilitację społeczną i zawodową w zakresie pozyskania lub usprawnienia funkcjonowania społecznego. Do warsztatów przyjmowane są osoby na podstawie wskazania zawartego w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności. Jednostkami organizacyjnymi warsztaty są m.in. samorządy, fundacje, stowarzyszenia. Z uwagi na zainteresowanie warsztatem terapii zajęciowej osób niepełnosprawnych i ich rodzin z gminy Lipsk, istnieje realny plan otwarcia warsztatu w gminie, do końca bieżącego roku.

Adresy instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie

ul. Młyńska 52, 16-300 Augustów, tel: 087-643-20-71,
e-mail: pcpr.augustow@op.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie

ul. Wojska Polskiego 1, 16-300 Augustów, tel: 087-644-54-30

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipsku

ul. Kościelna 3, 16-315 Lipsk, tel: 087-642-36-81

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

ul. Fabryczna 2, 15-483 Białystok, tel: 085-654-57-65

Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych im. Króla Zygmunta Augusta w Augustowie

ul. Rynek Z. Augusta 27, 16-300 Augustów, tel/fax: 087-643-01-00
www.sisg.org.pl, e-mail: sisg@sisg.org.pl

Stowarzyszenie „POMÓŻ SOBIE”

ul. Stefana Batorego 22/9, 16-315 Lipsk, tel/fax: 087-642-35-49
www.pomozsobie.republika.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy w Augustowie

ul. Tytoniowa 12, 16-300 Augustów, tel/fax: 087-643-49-48

Warsztat Terapii Zajęciowej w Augustowie

ul. Portowa 12, 16-300 Augustów, tel/fax: 087-643-55-09

Warsztat Terapii Zajęciowej w Dąbrowie Białostockiej

ul. Generała Sulika 1, 16-200 Dąbrowa Białostocka, tel/fax: 085-712-02-18